

Öresundsbron: när två grannländer byggde ihop sig

Berättelse

Ett smalt hav mellan två länder

Sverige och Danmark är grannländer. Det enda som skiljer dem åt på sina ställen är ett smalt hav som heter Öresund. På den svenska sidan ligger Malmö, en av landets största städer. Tvärs över vattnet, på den danska sidan, ligger Köpenhamn, Danmarks huvudstad. Avståndet är inte stort, men under lång tid kändes vattnet ändå som en gräns. Vill man ta sig över ett hav måste man antingen flyga eller ta båten – och det tar tid.

Bron som öppnade år 2000

Den 1 juli år 2000 förändrades vardagen för människorna i regionen. Då öppnade Öresundsbron för trafik. Bron är en del av en längre förbindelse mellan Malmö och Köpenhamn som är ungefär 16 kilometer lång. Det intressanta är att den inte bara är en bro. Ungefär 8 kilometer är bro högt över havet, en del är en tunnel under vattnet som kallas Drogdientunneln, och däremellan ligger en konstgjord ö som heter Peberholm. När man reser över sundet rullar man alltså först fram på en bro med utsikt över vattnet, och sedan dyker man plötsligt ner under havsytan i en tunnel. Med Öresundståg tar själva sundpassagen ungefär en halvtimme, även om tiden kan variera beroende på linje och eventuella förseningar.

Tusentals pendlare varje dag

På förbindelsen går både bilar och tåg, och det har gjort det möjligt att leva i två länder samtidigt. Många människor pendlar över Öresund, vilket betyder att de bor i det ena landet och reser till arbetet i det andra och hem igen, ofta varje dag. Enligt Øresundsinstittet har det på senare år rört sig om drygt 20 000 pendlare. De flesta av dem bor på den svenska sidan och arbetar i Danmark, ofta i området kring Köpenhamn. Man ska dock vara försiktig med exakta siffror. Antalet pendlare varierar nämligen mellan olika år och mellan olika mätningar, så talen bör läsas som ungefärliga och hänvisas till källor som Øresundsinstittet eller SCB snarare än till en exakt summa.

En lång och dramatisk historia

I dag är Sverige och Danmark vänner och nära samarbetspartner, men så har det inte alltid varit. Under flera århundraden utkämpade de två länderna många krig mot varandra. Gränserna såg också annorlunda ut förr. Landskapet Skåne, där Malmö ligger, tillhörde länge Danmark tillsammans med Blekinge och Halland och blev svenskt först vid freden i Roskilde år 1658. Sedan början av 1800-talet har länderna levt i fred med varandra, och i dag samarbetar de nära inom många områden.

En vänlig rivalitet

Numera märks den gamla rivaliteten mest på ett vänligt sätt. Det är vanligt att skämta om vem som är bäst, framför allt i lättsamma sammanhang som idrott. När landslagen möts i en landskamp i fotboll eller handboll vill man förstås gärna vinna över grannen. Ett känt skämt är att "Skåne egentligen är danskt", men det är bara lekfull humor – Skåne är sedan länge en svensk del av landet, och det handlar inte om någon politisk fråga. Det är också viktigt att komma ihåg att en sådan rivalitet är en allmän, kulturell beskrivning. Man kan inte säga något om enskilda människor utifrån vilket land de kommer ifrån.

När bron blev kultur

Att Sverige och Danmark ligger så nära varandra syns även i kulturen. Ett känt exempel är den svensk-danska TV-serien Bron (på danska Broen), som hade premiär 2011. Serien börjar med ett mord mitt på Öresundsbron, precis på gränsen mellan de två länderna, så att polisen i båda länderna måste samarbeta för att lösa fallet. Serien blev populär i många länder och visar på sitt sätt hur sammanflätade Sverige och Danmark har blivit. Det man säkert kan säga är att bron mellan Malmö och Köpenhamn varje dag binder ihop två länder som en gång stred mot varandra, men som i dag lever nära tillsammans.

Ordlista

ORD	FÖRKLARING
sund	ett smalt hav mellan två landområden
gräns	linjen där ett land slutar och ett annat börjar
huvudstad	den viktigaste staden i ett land
förbindelse	en väg eller länk som binder ihop två platser
konstgjord	gjord av människor, inte av naturen
pendla	bo på ett ställe och resa till arbetet på ett annat, ofta varje dag
varierar	är inte alltid lika; ändrar sig från gång till gång
århundrade	en period på hundra år
fred	när ett krig tar slut och länderna slutar strida
rivalitet	en tävling eller kamp mellan två parter
landskamp	en match mellan två länders landslag
lekfull	inte allvarlig; på skämt
premiär	första gången något visas, till exempel en film eller serie

Läsförståelsefrågor

1. Vad var svårt med att resa mellan Malmö och Köpenhamn före år 2000?
 1. Det fanns inga städer på den andra sidan.
 2. Man måste flyga eller ta båten över vattnet, vilket tog tid.
 3. Man fick inte lämna sitt eget land.
2. Vad är speciellt med själva Öresundsförbindelsen?
 1. Den är bara en lång bro rakt över havet.
 2. Den består av en bro, en tunnel under havet och en konstgjord ö.
 3. Den går runt hela Öresund.
3. Hur lång tid tar sundpassagen med Öresundståg?
 1. Ungefär en halvtimme.
 2. Ungefär sex timmar.
 3. Texten säger inget om tåg.
4. Vad betyder ordet "pendla" i texten?
 1. Att flytta till ett annat land för alltid.
 2. Att bo i ett land och resa till arbetet i ett annat, ofta varje dag.
 3. Att resa på semester en gång om året.
5. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. Öresundsbron öppnade den 1 juli år 2000.
 2. De flesta pendlare bor i Danmark och arbetar i Sverige.
 3. Skåne blev svenskt vid freden i Roskilde 1658.
6. Stämmer påståendena med texten? Svara **ja**, **nej** eller **det står inte i texten**.
 1. På förbindelsen går både bilar och tåg.
 2. TV-serien Bron börjar med ett mord på Öresundsbron.
 3. Öresundsbron är den dyraste bron i världen.
7. Förklara med egna ord varför texten skriver att pendlarsiffrorna bör läsas som "ungefärliga".
8. Texten säger att skämtet om att "Skåne egentligen är danskt" bara är lekfull humor. Vad vill texten visa med att skriva så, och varför är det klokt?
9. Varför kan man säga att TV-serien Bron är ett bra exempel på hur nära Sverige och Danmark ligger varandra? Svara med stöd i texten.
10. Texten säger att man "inte kan säga något om enskilda människor utifrån vilket land de kommer ifrån". Vad menar texten med det, tror du?

11. Förbindelsen har gjort det möjligt “att leva i två länder samtidigt”. Vad tror du att det betyder i praktiken för en person som pendlar?
12. Förklara skillnaden mellan hur Sverige och Danmark beskrivs i historien och hur de beskrivs i dag.

Diskussionsfrågor

- Finns det ett grannland eller en gräns som betyder mycket i ditt hemland? Berätta hur förhållandet ser ut i dag, och hur det har sett ut förr.
- Texten beskriver hur en bro gjorde det möjligt för människor att bo i ett land och arbeta i ett annat. Vilka fördelar och nackdelar tror du finns med ett sådant liv?
- Sverige och Danmark krigade förr men är vänner i dag. Vad tror du kan göra att två länder som varit ovänner börjar samarbeta?
- Texten beskriver en “vänlig rivalitet”, ofta i sport. Varför tror du att människor tycker om att skämta om vilket land som är bäst, så länge det sker på ett vänligt sätt?
- **Skriv (6–8 meningar):** Skriv en kort text om ett grannland till ditt hemland. Berätta var det ligger, hur man reser dit, och hur förhållandet mellan länderna ser ut – samarbetar man, tävlar man, eller både och?